

Infolunch Cultuursensitief werken

24/09/2024

Welkom!

Spreker

Anja Van Impe

Beleidsstafmedewerker, CAW Oost-Vlaanderen

CAW

maakt sterker

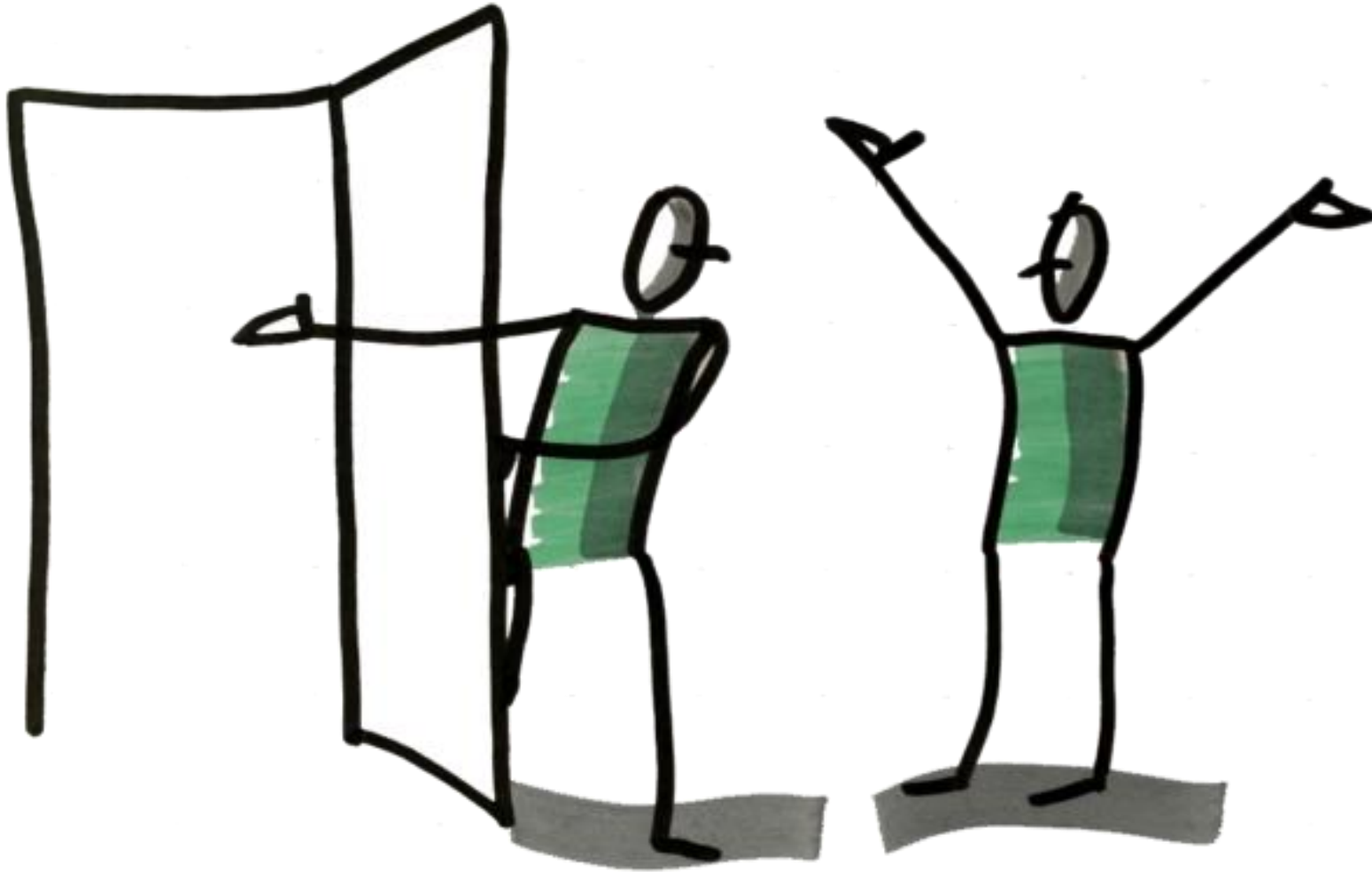
A photograph of a diverse group of people in a meeting. In the foreground, a man with glasses and a beard is smiling. To his right, a woman with dark curly hair is also smiling. In the background, another person is partially visible. The overall atmosphere is positive and collaborative.

Cultuursensitieve Zorg

BEGRIJPEN, TOEPASSEN EN SAMENWERKEN

- Anja Van Impe, CAW Oost-Vlaanderen

ENTREE!

Doel

- Wat is cultuursensitieve zorg
- bewustwording van eigen culturele bril en onbewuste vooroordelen
 - Tools om cultuursensitief te werken en samen te werken met gemeenschappen

Cultuursensitieve zorg

- Vereist **samenwerking** met gemeenschappen en het **cocreëren** van oplossingen dat rekening houdt met de **culturele achtergrond, waarden en noden** van de andere.
- **Focus** op communicatie, vertrouwen en begrip: dit zorgt voor veiligheid en respect.
 - **Bonding**: het versterken van de relatie tussen cliënt en zorgverlener.
 - **Bridging**: het overbruggen van verschillen om wederzijds begrip en samenwerking te bevorderen.
 - **Belonging**: het creëren van een omgeving waarin de cliënt zich geaccepteerd en begrepen voelt.

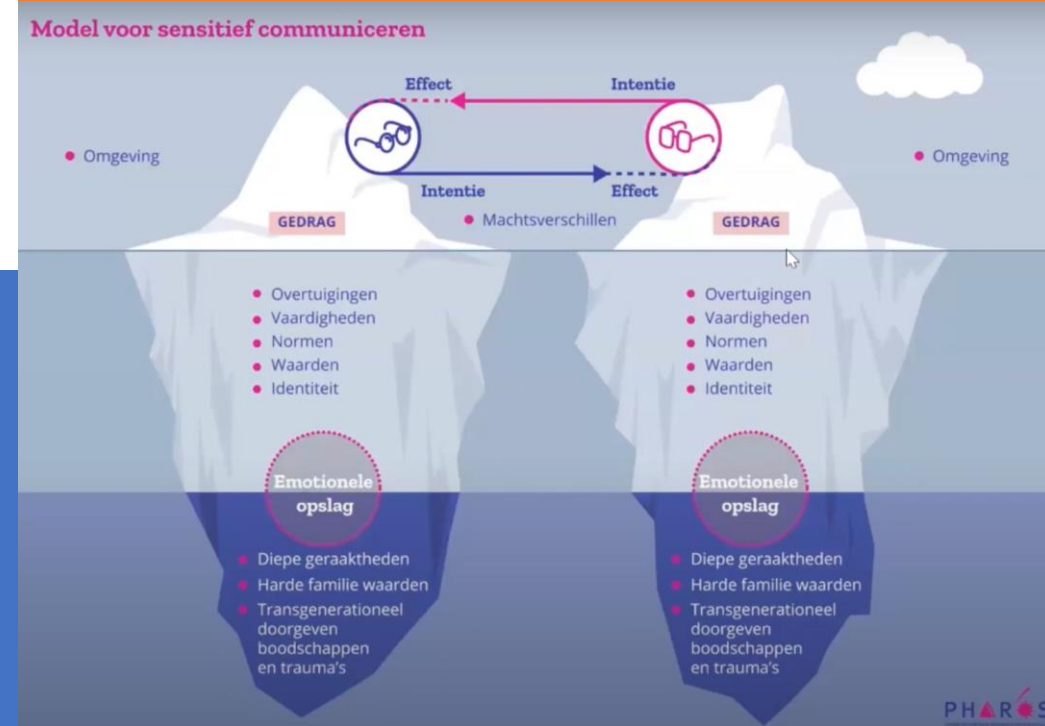
Waarom

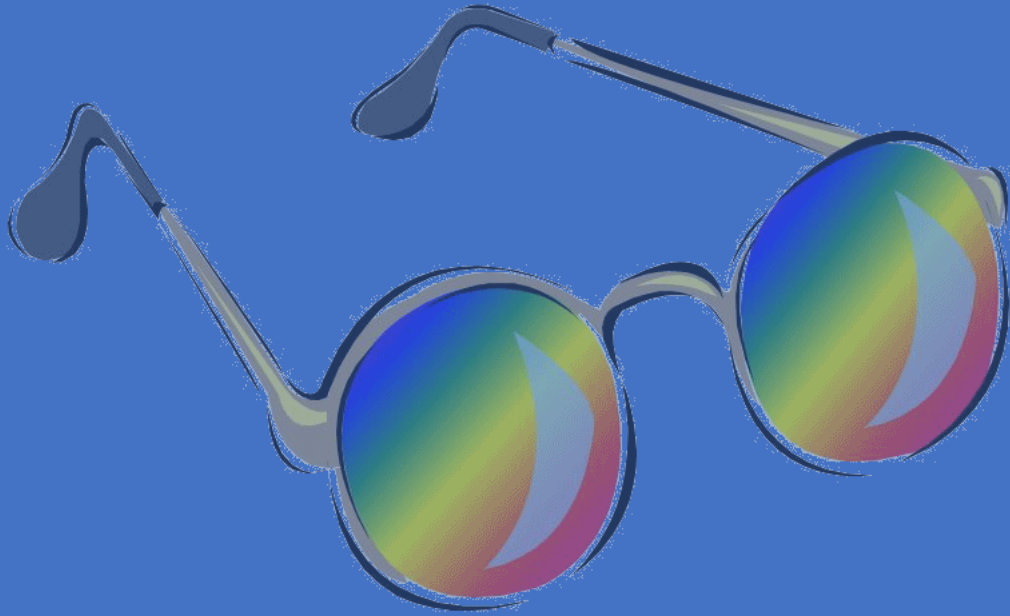
- Versterkt de relatie en het vertrouwen
- Voorkomt misverstanden
- Men voelt zich gezien en gehoord
- Leidt tot betere uitkomsten
- Vergroot betrokkenheid en samenwerking

Wat is cultuur?

- Waarden, normen, gewoontes en overtuigingen die gedeeld worden binnen een groep.
- Aangeleerd gedrag dat ons dagelijks leven beïnvloedt en onze kijk op anderen.
- Elke persoon is een unieke mix van verschillende culturele invloeden.
- Cultuur is dynamisch.

Cultuur als bril

- Iedereen ziet de wereld door zijn eigen culturele bril.
- Deze bril beïnvloedt hoe we anderen zien en interpreteren.
- Culturele dimensies Hofstede:
o.a. Wij- en ik culturen.

Wij-Zij denken

WAT

- Het indelen van mensen in groepen: "wij" (mensen zoals ik) versus "zij" (de ander).
- Deze indeling beïnvloedt hoe we anderen zien en behandelen.

DOORBREKEN VAN WIJ-ZIJ DENKEN

- Bewustwording is de eerste stap.
- Empathie, actief luisteren en reflectie kunnen helpen om het "wij-zij" denken te doorbreken.

Onbewuste vooroordelen

Wat

- Automatische associaties die we maken zonder ons ervan bewust te zijn.
- Ze helpen om snel beslissingen te nemen, maar zijn vaak onvolledig of incorrect

Hoe

- Ons brein verwerkt miljoenen stukjes informatie per seconde.
- Het reptielenbrein maakt snelle oordelen op basis van eerdere ervaringen en gewoonten.

De werking van het brein

- **Reptielenbrein:** instinctieve reacties (overleving, angst).
- **Limbisch systeem:** emoties en sociale interacties.
- **Neocortex:** rationeel denken en besluitvorming.

Onbewuste vooroordelen kunnen leiden tot
ongelijkheid in de hulpverlening.

Cocreatie en Community-Based Werken

WAT IS COCREATIE?

- Samen met cliënten en gemeenschappen oplossingen ontwikkelen.
- Gelijkwaardig partnerschap tussen zorgverlener en cliënt.

WAT IS COMMUNITY-BASED WERKEN?

- Zorg ontworpen en uitgevoerd in samenwerking met de gemeenschap.
- Gericht op het versterken van de gemeenschap en het toegankelijk maken van zorg.

Cultural humility

- Open interpersoonlijke houding
- Levenslang proces van zelfreflectie, zelfbewustzijn en zelfkritiek
- Vermogen tot positieve interactie met mensen die verschillen van jezelf
- Eigen wereldbeeld wordt niet als superieur gezien
- 5 waarden van Storey Stanikazi
- https://youtu.be/_Mbu8bvKb_U

Cultural Formulation Interview (CFI)

WAT

- Een gestructureerd interview om culturele factoren in kaart te brengen (belevingswereld en hulpzoekgedrag)
- Helpt zorgverleners om de culturele achtergrond en perceptie van de cliënt beter te begrijpen.

De vier domeinen van het CFI

- Culturele definitie van het probleem.
- Perceptie van oorzaak en context.
- Copingstrategieën en zorgvoorkeuren.
- Invloed van culturele factoren op de zorgrelatie.

Cultural Formulation Interview (CFI)

PRAKTISCH GEBRUIK

- Het CFI biedt handvatten om cultureel gevoelige zorgplannen te maken.
- Voorbeeld: Gebruik van het CFI om culturele misverstanden te voorkomen.
- [DSM-5-TR](#)

Introduceer het vragen naar verleden en cultuur zorgvuldig.

Bijvoorbeeld: om u goed te kunnen helpen, wil ik u graag wat beter leren kennen. Daarom ga ik u enkele vragen stellen. Zodat ik goed begrijp wat uw zorgen zijn en waarmee ik u kan helpen.

De volledige versie van het CI voor POH-GGZ is te vinden op www.pharos.nl, evenals deze korte versie.

Culturele verklaringen

- Waarover maakt u zich het meeste zorgen?
- Kunt u hierover praten met familie/ vrienden?
- Hoe praat u erover? Wat zijn de woorden in uw eigen taal?
- Waarom overkomt u dit, denkt u? Wat ziet u als oorzaak?
- Hoe ziet uw familie dit?
- Bij wie zoekt u meestal hulp? Wie hebt u nu om hulp gevraagd?

Culturele identiteit

- Waar bent u geboren en opgegroeid?

Elders geboren:

- Hoe was dat toen u naar Nederland kwam?
- Hoe oud? Met wie? Waarom? Wat herinnert u zich daarvan?

In Nederland geboren:

- Waaraan merkt u dat uw ouders in geboren zijn?

Taal, etniciteit en cultuur

- Met welke taal bent u opgegroeid? Welke taal spreekt u nu thuis?
- Kunt u het Nederlands goed spreken en begrijpen?
- Hoort u bij een bepaalde groep (geloof, cultuur, achtergrond)? En uw partner/ familie?

- Heeft u contact met anderen uit die groep? Is dat belangrijk?
- Wat vindt u het meest belangrijk aan uw cultuur?
- Heeft u Nederlandse vrienden/kennissen? Voelt u zich thuis in Nederland?
- Voelt u zich uitgesloten of gediscrimineerd? Voorbeeld? Hoe is dat?

Samenvatting en reflectie

Samenvatting

- Cultuur beïnvloedt zorgverlening.
- Onbewuste vooroordelen en het "Wij-Zij" denken hebben impact.
- Cocreatie, community-based werken en het CFI zijn nuttige tools voor cultuursensitieve zorg.

Reflectie

- Hoe beïnvloedt jouw culturele achtergrond jouw zorgverlening?
- Welke stappen kun je nemen om meer cultuursensitief te werken?

Vragen?

Vragen?
Contacteer ons.

Info@elzwaasland.be

Oosterlaan 20
9100 Sint-Niklaas

<https://www.eerstelijnszone.be/contactgegevens-elz-waasland>

Blijf op de hoogte en [meld je hier aan op onze nieuwsbrief](#)

Bedankt voor uw
aandacht!

Evaluatie Infolunch ELZ Waasland

24/9/24: Cultuursensitief werken

Bedankt om lege
glazen en tassen
op te ruimen.